

A MAGYARORSZAGI VASUTI SZEMELYZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZLÖNY

A Magyar Vasutas megjelen minden hét péntekjén. Szerkesztősége és kiadóhivatala **Budapest, VII., Csömöri-ut 28. szám**, ahova mindenemü levelezés és egyéb küldemény intézendő.

Előfizetési feltételek:

Egy óra . . . . . frt —.40 (K —.80)
 Negyedévre . . . . . frt 1.20 (K 2.40)
 Félévre . . . . . frt 2.40 (K 4.80)

Minden összeköttetésünket a legnagyobb titokban tartjuk. Ha valaki — bármi okból — nem akarja, hogy lapunk az ő nevére járjon, bármilyen más címre is előfizethet.

Hajtóvadászat a vasuti munkásokra.

Hajrá, megindult a hajtóvadászat a vasuti munkásokra!

Turtsányiék és társaik, az alamiznaszövetség fővezérei, népies elnevezésükön: a zsirondisták rozsdás szélpuskákkal, ócska Alvinczy-fegyverekkel lesben állanak, hogy leterithessék a nemes, büszke vadját a szárnyas kerék birodalmának: a vasuti munkásokat.

És hogy vadászatuk eredménytelen ne maradjon, egy sereg hajtót, csupa ügyefogyott, nyomorék népségeit béreltek föl, akiknek az a kötelességük, hogy kereplőkkel, cinntányér-zenével, éktelen ordítózással fölverjék nyugodalmából a nemes vadat és betekergessék a vadászpuskák lőtávolába.

Az alamiznaszövetség fődrótrángatói kétségbeesett erőlködést visznek véghez, hogy a máv. munkások között tagokat kerítsenek. Érthető a dolog, akármilyen nevetségesen gonosz is. Megcsinálták Turtsányiék az ő kisdud szövegségüket és azt remélték, hogy jófizetésű állásokhoz, nagy befolyáshoz és a ranglétrán fölfelé jutnak a vasuti alkalmazottak tizezreinek a hátán.

De keserves csalódást kellett megérniök. Mindenekelőtt a vasuti munkásság egyértelművel kijelentette, hogy nem hagyja magát

megnyergelni egy pár haszonleső stréber által, hanem megalakítja a maga külön álló, független és becsületes szövetségét. Azután az alamiznaszövetség vezetőségének megválasztásánál a főzsirondisták csufos kudarcot vallottak és maguk is csak nagynehezen, alig egy pár szótöbbséggel juthattak bele a vezetőségbe, leghűségesebb pajtásaik pedig kibuktak. Továbbá nem sikerült a lapjukat hivatalos közlönynyé elfogadtatni és így elesetek a remélt zsákmány legzsirosabb darabjától.

De ezzel még nincs vége a balsorsnak. A balszerencse következtében összevesztek egymással a főkolomposok és az egymással tülekedő vezérek annyira leleplezték a szövetség cégére alatt folytatott üzérkedést, hogy azok a becsületes és jóhiszemű kinevezettek, akiket sikerült behálózni, ezerszámra hagyták el az alamizna-szövetséget.

Igy azután odajutottak a zsirondisták, hogy «se pénz, se posztó». Meg van ugyan az a szövetség-fajta, de nincs aki tagjárulékot fizessen. Jövedelem nélkül pedig a kutya lesz vezér! — így gondolkodnak a főzsirondisták. Ott ülnek a szekéren és nincs aki huzza.

Ezért indult meg a hajtóvadászat olyan feneketlen dühvel a vasuti munkásokra. Meg kell őket keríteni, akármibe kerül is! Mert a munkások pénzére szükség van, azok fedezték a sok alelnök, titkár, jegyző, szerkesztő, ügyészek és tudja a fránya, micsoda tisztviselő fizetését. Azoknak kell az alamizna-szövetség szekerét kihuzni a kátyúból. Azokat kell megnyergelni és akkor azután vigan vágathatnak a főzsirondisták a hir, jövedelem és befolyás boldogsága felé.

Hogy céljukat elérhessék, alattomos furfanghoz és erőszakhoz folyamodtak. Fölhasználták például miskolci munkástestvéreinket, akik, sajnos, eddig még jórészen távol állottak a mi becsületes, szabad szervezettől, hogy édes szóval csábítgassák a munkásokat a zsirondisták hálójába. Kiküldték a cimboráikat az egyes műhelyek munkásai közé, hogy hazug híresztelésekkel

és család ígéretésekkél toborozzanak közöttük tagokat az alamizna-szövetség számára.

Ahol pedig a furfang nem használ, ott az erőszakhoz folyamodnak. A műhelyfőnökök művezetők egy része az ő szövetségésük és mindenre kész cimborájuk. Hiszen ez is az egyik oka annak, amiért a munkások nem kérnek a Turtsányiék szövetségéből: nem akarnak az elnyomóikkal egy tából cseresznyét enni, mert tudják, hogy nekik csak a magja jutna. Nos hát ezekkel a szövetségés társaikkal ott, ahol furfanggal nem lehetett a fölvilágosodott munkásokat megejteni, erőszakkal igyekeztek megpuhítani. És jöttek a hírek üldöztetéséről, rendszabályozásról az ország minden részéből.

De nem használt sem a furfang, sem az erőszak. Nem használt, mert hiszen azért zsirondisták a zsirondisták, hogy egyuttal végtelenül együgyűek is legyenek. Együgyűségükben ők maguk leplezték le magukat. Közlönyük, a «Vasutasok Lapja» ezidei első számában az alamizna szövetség programját közli. Igazi alamizna-program az a hat pont. De az a szembetünő rajtuk, hogy mind csak a kinevezettekre vonatkozik és *egyetlenegy sincs közöttük, amely a munkásokat érdekelné, vagy a munkások érdekeit szolgálná.*

Ezzel napnál világosabban bizonyították ők maguk, hogy nem akarják a vasuti munkások érdekeit képviselni és ha akarnák, se tudnák. Mit tudják ők, mi fán terem a becsületes, verejtékes munka! Mit tudják ők, mi fáj a vasuti munkásoknak és hogyan lehet tengernyi baján segíteni!

Azután már belátták, hogy ezzel a programmal bakot löttek. Meg is kísérelték utólag kiköszörülni a csorbát, de hasonló sikertelenséggel. Ugy esett meg a dolog, hogy az alamiznaszövetségnek lefolyt vasárnap megtartott vezetőségi ülésén szóba hozták a vasuti munkások ügyét is, hogy reparálják a programmal elkövetett ügyefogyott őszinteséget. Turtsányi bejelentette, hogy a vasuti munkások a véglegesítést követelik. Az alamiznaszövetség vezetősége erre ki-

mondotta, hogy «méltányosnak» tartja ezt a követelést.

A teremburáját! Mióta szokták megkérdezni a vasuti munkások, hogy Turtsányi urék valamelyik követelésüket méltányosnak tartja-e vagy sem. Fűtyülnek a vasuti munkások Turtsányiékat véleményére és annyira becsülik, amennyire a fogadatlan prókátorok tolakodását szokás becsülni.

De jött még ennél cifrábban is. Az összes lapokban közölt tudósítás szerint a bejelentés után föllállott az alamiznaszövetség elnöke, gróf Batthyány Tivadar és kijelentette, hogy ő is méltányosnak tartja ezt a követelést, olyannyira, hogy el is járt ebben az ügyben a kereskedelmi miniszternél és az ő közbenjárásának köszönhető Vörös Lászlónak az a rendelete, hogy ezentúl azok a munkások, akik legalább három év óta vannak a Máv. szolgálatában, csak fegyelmi uton bocsáthatók el.

Itt állapodjunk meg egy kissé. Ez az eset mutatja legjobban, milyen erkölcstelen taktikával dolgoznak a zsiromdisták. Gróf Batthyány személyét kimélni akarjuk, mert úgy hisszük, hogy — legnagyobb sajnálatunkra — ő is beugratott eszköze a zsiromdistáknak és a legjobb uton van ahhoz, hogy eljátszsa a tekintélyét a vasutasok előtt.

A múlt évi július 10-én a Magyar Vasutas köré csoportosult vasutasok ezrei nagygyűlést tartottak és ennek a nagygyűlésnek a határozatából nyújtotta be a *mi szervezetünk* a kereskedelmi miniszterhez az emlékiratot és abban egyebek között a *véglegesítést is követelte*.

Akkor még hire-hamva sem volt az alamiznaszövetségnek, még kevésbé a gróf Batthyány elnökségének!

Vörös László kereskedelmi miniszter ur másfél hónap mulva, *augusztus 30-án* bocsátotta ki ismeretes rendeletét, amelyben

egyebek között a fegyelmi bíróságokat is elrendelte.

Akkor még hire-hamva se volt az alamiznaszövetségnek, még kevésbé gróf Batthyány, Tivadar elnökségének!

Aki állításaink valóságáról meggyőződést akar szerezni *hivatalos adatok* alapján, olvassa el a Máv. Hivatalos Lapja 1905 szeptember 4-én megjelent 39. számát. Abban van leközölve a kereskedelmi miniszter rendelete, amelyben a miniszter határozatlan utal a július 10-én megtartott gyűlésünk határozata alapján benyújtott emlékiratunkra.

Amit tehát gróf Batthyány Tivaddal elmondattak a zsiromdisták, az — legyenyhében szólva — *vakmerő valótlan*ság.

Elegendő ezekre a tényekre rámutatni, hogy minden jóérezsű ember undorral forduljon el a zsiromdisták rút mesterkedéseitől. Még a tisztességükre és becsületükre valamit adó kinevezettek is megvetéssel fordítanak hátat annak a társaságnak. A munkások közül pedig, aki felül nekik, az végtelen együgyűséggel a saját érdekeit tiporja lábba és kihívja maga ellen az összeség gunyját és megvetését.

... Megindult a hajtóvadászat a vasuti munkások ellen, de zsákmányra nem tesznek szert. Hiába puffogatják a kocavadászkok szélpuskáikat, hiába üvöltöttek és kerepelnek a hajtók, mintha eszüket vesztették volna, a vasuti munkásság, a szárnyas kerék erdejének ez a nemes vadja, büszkén és dacosan halad tovább az útján és ha valamelyik vadász vagy hajtó tulszemtelenül merészel a közelébe, azt könnyörtelenül tiporja össze ...

— r.

Mit akarnak a pályaőrök?

A következő levelet kaptuk:

A «Magyar Vasutas» 46-ik számában megjelent «Mit akarnak a pályaőrök» című közleményre legyen szabad nékem szerény

A „Magyar Vasutas“ tárcája.

BETEG VAGYOK ...

Irta: Berecz Lajos.

Beteg vagyok édesanyám,
Ne kérdezd, hogy mi bajom.
Ugyis ... ugyis nemsokára
Rám borul a sírhalom.

Ha meghalok, a fejfámra
Ne irass mást, egyebet:
Itt nyugszik egy, aki sokat,
Nagyon sokat szenvedett.

A gyilkos.

Irta: Michel Corday.

Cartonet volt az ezred büszkesége. A tiszték közül egyedül ő járatott napilapot. Pierre lóverseny-újságot olvasott, amely finom lila papirosra volt nyomva és télies estéken önmagával kötött platonikus fogadásokat. A többiek mikor unatkoztak, utolsó szalmaszálként a katonai szaklapokat lapozgatták, ezeket a fanyélre szögezett rongyos papírbogókat. Cartonnet volt az egyedüli, aki friss

hírekkel, pompás újdonságokkal üdítette fel reggelenként a tisztikart.

Cartonet vidám fiú volt. Nemcsak bámulatos figyelemmel kísérte a közélet mozgalmait, de kitűnő tréfákat is csinált. Senki se tudott olyan találó csufneveket adni, mint ő. Azok a csufnevek, amelyeket ő csinált, igazán elpusztihatatlanok voltak. Azokat le nem mosta semmi. Amikor egy már felette elkopott, Cartonnet másikat csinált és ezt dobta a társalgásba. Így változtak a Cartonnet mondásai, csufnevei, de ki nem haltak soha. A múlt héten találkoztam vele s akkor elmondta egy tréfáját, melyről négy éve sok szó esett garnizonjában.

Egy este Cartonnet, aki vacsoraközben újságját olvasta, diadalmasan kiáltott fel:

— Csend uraim! Csendesség. Most olvasom az újságokban, hogy Lartique hadnagy, aki itt ül velem szemben az asztalnál, tegnap éjjel egy igen gazdag vén kisasszonyt gyilkolt meg Párisban. A részletek borzalmasak. Itt van ...

A tiszték kacagtak, Cartonnet pedig föllövasta a hajmeresztő gyilkosság részleteit. Valóban egy Lartiqueról volt szó, akit már le is tartóztattak. A nevek ugyanazonossága kiinduló pontja lett egy nagy tréfának. Egynek azok közül, melyik dicsőséggel övezi a vidám Cartonnet most már kopaszodó fejét.

Szegény Lartique különben is céltáblája volt a tiszték kaszárnyahangu élcelődéseinek. Szelid, szerény fiú volt, rövidlátó, kissé

észrevételeimet megtenni, egyrészt úgy, mint a Magyar Vasutas hive, másrészt mint ahhoz az annyira mellőzött szolgálati ághoz tartozó pályaőr.

Mindenekelőtt tehát a fizetést illetőleg leghelyesebbnek tartom, ha azt kérjük — szükség esetén követeljük — az illetékes legfelsőbb fórumtól, hogy a szolgazemélyzet és pályaőrök között — se a fizetésre nézve, se más tekintetben — különbség ne legyen. Szükséges tehát elsősorban, hogy fizetésünket egészítsék ki oly módon, hogy egyenlő legyen a pályaőrrel. Tegyük ezt annál is inkább, mert a szolgálat amúgy is egyenlő, csupán azzal a különbséggel, hogy a pályaőr önállóan teljesíti a szolgálatot és az övé hihetetlenül lélek- és testből. A pályaőr szabad ideje jóval csekélyebb a váltóórénél és azt hiszem, hogy ezekre a rabszolga-állapotokra való tekintettel, a szolgálati viszony rendezése épp oly sürgős, mint a fizetés ügyének rendezése.

Szerintem jogos és méltányos követelés volna az, hogy a sűrűbb forgalmi vonalakon ugyanannyi legyen a szolgálati idő, mint amennyi a szabad idő (24 óra), a helyi érdekű vasutak vonalain pedig minden hatodik nap teljesen szabad legyen.

A ruházatot illetőleg — az alsóruha kivételével — valamint a tüzelőanyag kérdésének rendezésére nézve teljesen egyetértek a fentebb említett cikkirő pályaőrtestvéremmel.

A gazdaságra szolgáló építkezés létesítését feltétlenül kérnünk kell, mert ezen a téren nem kevésbé mostohák a viszonyok. Véleményem szerint előbb kell gazdasági épületekről gondoskodni és csak azután a jászág beszerzéssel foglalkozni, mer ha az ór néhány száz forinttal nem rendelkezik, amúgy is képtelen gazdálkodni. A jászág beszerzésére ebből a mostani éhbérből bizony nem telik és örvendenünk kell, ha ebből a megdrágult élelmiszerekre telik. Saját költségen gazdasági épületet építeni a pályaőrnek még akkor sem tanácsos, ha van is hozzá módja, mert ki van téve annak az eshetőségnek, hogy vagy elhelyezik, vagy a szolgálatból teljesen kilép és miután akkor ezen épületeket — a szabályok értelmében — szétzednie nem szabad, kénytelen átadni utódjának. Az átadás föltételeit az illető osztálymérnökség szabja meg saját tetszése szerint, a legtöbb esetben persze nem az átadó ér-

melankólikus. Nem is haragudott, ha bántották.

Ő kacagott a legjobban Cartonnet fantasztikus ötletén.

Másnap Lanorme kapitány így fogadta Lartiquet a reggelinél:

— Ah! Uraim, ime Lartique hadnagy, aki a vizsgálóbírótól jön.

— Jó ügyvédet válasszon, mert felkötik!

— Vallj be mindent!

— Inkább tagadj!

— Élj azzal a joggal, hogy szembesítsenek a vén asszonnyal! — szólt kacagtató komolysággal Cartonnet.

Újból harsogó kacagás tört ki. A kis Lartique szelid maradt. Időről-időre néhány felelettel mutatta, hogy tetszik neki a tréfa.

A tréfát persze folytatták tovább. Hiába az ilyesmi sokáig él, mert alkalmat ad sok embernek egy-egy szellemes mondásra, csipős megjegyzésre. Akkoriban különösen jó dolguk volt a tisztéknek. Semmi dolguk nem volt. Az unalomtól nem tudták mittévők legyenek.

Már a fogházzal is kérdezősködtek Lartiquetól.

Valósággal szokásukká vált e tréfa. Lartique mindenkinek szívesen felelt. De kissé már untatta a tréfa. Még komorabb volt. Magába zárkozott.

Cartonet mindennap figyelemmel olvasta a Lartique-ügy fejleményeit. A nevetés valószínűleg orkánja tört ki, mikor egy nap komikus páthosszal tudtul adta:

dekeit tartva szem előtt és nem méltányosan.

Az órházakat illetőleg szintén egyetértek a cikkíróval, mert az órházak általában kicsinyek és szűkek. A szolgálatot illetőleg annál is inkább egyetértek pályáőr testvéremmel, mert nagyon elég a pályáőrnek a vonatok fogadásán kívül a pálya jókarbantartása, annak naponként többször való megvizsgálása, valamint az értesítők továbbítása.

A pálya tisztítása a pályamunkások feladata legyen, már csak azért is, mert nem egyszerű esik meg, hogy a pályamunkást munkahiány címén haza bocsájtják, voltaképpen pedig a nekik szánt munkát a pályáőrökkel végeztetik. Ilyen körülmények között nem jogos-e az a kérdés, hogy van-e ideje a pályáőrnek arra a sokat emlegetett gazdálkodásra?

Az ingyenes baromfiszállítás kérelmezését egyedül azért nem tartom helyesnek, mert ez szerintem félreértésekre adhat okot. A «felsőbb körök» kétségtelenül azt hinnék, hogy ilyen körülmények között minden pályáőr — kivétel nélkül — valóságos baromfi-kereskedést űz, a valóság pedig az, hogy alig tartunk annyi baromfit, amennyi saját szükségletünket fedezi.

Ami pedig a mozgóöröket illeti, azt hiszem, leghelyesebb volna ezeket is rendesen kinevezni, mindenesetre azonban 2 korona napidíjjal díjazni és ugyanugy egyenruhával ellátni, mint a pályáort.

Követelendőnek tartom az egész pályafentartási személyzet részére a tisztességesebb bánásmódot, valamint a birságolások és jogtalan levonások megszüntetését, mert ebben a tekintetben valósággal ázsiai állapotok uralkodnak egyes osztálymérnökségeknél.

Ezek után még csak kérem a tisztelt szerkesztőséget, hogy jelen soraimnak a Magyar Vasutasban helyet adni és hogy ügyünket felkarolni sziveskedjék. Ehhez a munkához mi különben teljes erőnkkel és áldozatkészségünkkel óhajtunk hozzájárulni és reméljük, hogy pályáortestvéreink minél előbb és minél többen fognak — fölébredve az eddigi télenységéből — a Magyar Vasutas zászlaja alá sorakozni és segídezni abban, hogy ügyünk diadalra jusson.

I. G. pályáőr.

(A beérkezett véleményadások közlését a jövő számunkban folytatjuk.)

SZEMLE.

BELFÖLD.

A Konzum ellenségei. Jó lesz idejekorán foglalkoznunk a Konzum ügyeivel, nehogy az események készületlenül találjanak bennünket. Nekünk nem szabad pihennünk, akik a Konzumból becsületos és a tagok érdekeit szíven viselő intézményt akarunk csinálni, mert nem pihennek a Konzum ellenségei sem.

Vannak ugyanis a Konzumnak ellenségei, még pedig belső ellenségei. És nekünk kötelességünk velük nyilvánosan foglalkozni. Ismeretes, hogy két évvel ezelőtt *reformpart* alakult a Konzumban, amelynek akkor sikerült néhány tagját bejuttatni az igazgatóságba, közöttük *Turtsányi Pált* és *Sarlay Jánost*. A munkások segítségével győzhettek csak a reformpartiak és a mult évi közgyűlésen, amikor a munkások külön listát állítottak föl, amely fényes győzelmet is aratott, Turtsányiékat párt nélkül maradtak és dr. *Kiss Jánosékhöz*, a hivatalos párthoz csatlakoztak.

Most kívülről próbálják a Konzumot megkárosítani Turtsányiékat. Hire járt, hogy az általuk megalakított alamizna-szövetségnek *pozsonyi* és *érsekújvári* kerülete külön fogyasztási szövetkezetet akar létesíteni. Ha ez a tervük sikerül, a többi jelentékenyebb kerületekben is utánozzák a példát és így megfosztják a Konzumot a vidéki tagjaiktól, a vidéki árudákat pedig a vásárlóktól. Miután belülről nem lehetett uralomra jutniok a Konzumban, kívülről próbálják tönkretenni.

De a munkások, akik bevásárlásaikkal fenntartják a fogyasztási szövetkezet intézményét, résen lesznek és nem fogják megengedni, hogy a Konzum ellenségei diadalmaskodjanak.

Hiába mondotta dr. *Kiss János*, akit a mult közgyűlésen a munkások buktattak ki, hogy a legközelebbi közgyűlés lesz életének legnagyobb diadala! Nem neki, de a munkások szolidaritásának, az igazságnak és a tisztességnek lesz a diadala a Konzum legközelebbi közgyűlése.

Testvérek, készüljétek jőleve!

Mindnyájan felugroftak. Cartonnet messze eldobta az ujságot és Lartiquéhoz hajolt:

— Lartique, édes jó fiam, bánatot okoztam neked? De hisz akkor... Kérlek mondd, miért sírsz?

Egy percig sem hittem, hogy ez az ártatlan tréfa... Ugy-e fiuk? Nos, beszélj barátom... magyarázz?

Lartique felemelte fejét. Nem volt rajta szemüve. Könnyes, belső fájdalomtól felismerhetetlenül eltorzult arccal dadogta:

— Oh! tudom... Jól tudom. Honnan is tudhattátok volna... Magam se tudtam az első napon, hiszen veletek nevettem. Később nem akartam szólni. Azt hittem, elég erős leszek örökre elrejtteni az igazságot. Megpróbáltam... Oh mit szenvedtem, anélkül, hogy ti tudtátok volna! Minden percben, amikor célzásokat tettemek és éppen most a... Tudom sohasem gondoltatok arra, hogy ő meg én egy családhoz tartozhatunk. Magam se tudtam az első napon. És másnap, mikor megtudtam, meg kellett tartanom ugyanazt az arckifejezést. Kacagnom kellett, hogy soha senki meg ne tudja az igazat... De ma reggel már nem birtam tovább. Az már sok volt, hogy így tudtam meg a borzalom végét, ti általatok, kacagás közben... Barátaim, szegény barátaim, az apám volt az az ember!...

*

Lartique még az éjjel fölbélte magát.

Az államvasutak ujjszervezése. A magyar államvasutak ujjszervezése dolgában a kereskedelemügyi minisztériumban szerdán délelőtt is folytak a tárgyalások. A tárgyaláson *Vörös László* kereskedelemügyi minisztert *Szterényi József* államtitkár helyettesítette az elnöklésben. Jelen voltak *Ludvig Gyula*, máv. igazgatóságának elnöke, *Marx János*, miniszteri tanácsos, a máv. igazgatóságának elnökhelyettese, *Kotányi Zsigmond* igazgató udv. tanácsos, *Stetina József* min. tanácsos, a vasuti osztály főnöke és *Csöke Ferenc* min. tanácsos, az elnöki osztály vezetője. A konferencia 11 órakor kezdődött és fél 8 óráig tartott. Mint értesülünk, a máv. reorganizációjának kérdése oly előrehaladott stádiumban van, hogy még e hónapban minden bizonynyal életbe lép az új rend. Itt említjük meg, hogy a máv. igazgatóságánál a tervezet nyugdíjaztatásokat már megkezdtek. A mai nap folyamán a kereskedelemügyi minisztériumból 38 magasabb állású hivatalnok nyugdíjaztatása érkezett le a máv. igazgatóságához. A nyugdíjaztatásokat a máv. hivatalos lapjának legközelebbi száma fogja hozni.

A vasutas sorsa. Nem fogyunk ki a szomoruan véres krónikából, amely hangosan bizonyítja, hogy nem csak munkaerejét, de életét bocsátja a vasutas a vállalat rendelkezésére és ezért csak sovány, keserű megélhetést kap cserébe.

*Győr*ből jelentik: *Farkas Illés Máv.* kocsitoló pénteken délután a győri rendezőpályaudvaron az üres kocsik összetolatásával foglalkozott, miközben két mozgásban levő kocsik közé került, oly szerencsétlenül, hogy mellkasát az ütközők összelapították. Súlyos sérüléseivel a kórházba szállították.

*Trieszt*ből pedig ugyancsak pénteken a következőket írják: Tegnap reggel a trieszt-velencei gyorsvonat *Rakék* állomás előtt beleütközött egy kisiklott tehervonatba. Tizenöt teherkocsi összetört, a gyorsvonat mozdonya pedig használhatatlanná lett. Az utasokban szerencsére nem esett kár, csak az egyik gépész sebesült meg. Négy órai késedelem után a gyorsvonat folytatta útját.

A munka harcmezéjén megsebesültek és elesettek mindmennyien a legékesszólóbban bizonyítják, hogy mennyire szükséges a vasuti alkalmazottaknak a szoros, erős szervezkedés és összetartás. Mert csak ennek a segítségével lehet a véres áldozatok számát csökkenteni, és ahol mégis megtörtént a baleset, ott a kárt és a szenvedést közös erővel a legkisebb mértékre leszállítani.

*

A *pécsi* szerencsétlenségről lapunk egy barátja a következő megrázó részleteket közli velünk:

Bogyó Ferenc Máv. vonatmálházó e hó 8-án este 10 órakor a nyílt pályán mintegy 1500 méterrel *Moszlovina—Popovác* állomás előtt a biztonsági fékről — még eddig meg nem állapított módon — a kocsik közé esett oly szerencsétlenül, hogy jobb lábát a kerekek közül elvágta. A szerencsétlen ember köpönyegét a kocsik alatt levő fékvasak megkapták és a már amugy is megnyomított embert a robogó vonat közel 400 méteren át vonszolta magával. A szerencsétlen málházó testét a pályatest kavicsai iermészetesen iszonyatosan összeroncolták. Ennél az esetről különösen élesen tűnik a szemünkbe az a nemtörődömség, amelylyel a Máv. alantas közegeinek testi és személyi épsége iránt viseltetik. Dacára annak, hogy a szerencsétlen málházó egy állomás közvetlen közelében esett le a vonatról, csak a végállomáson — öt állomásnyira a szerencsétlenség színhelyétől — vették észre, hogy a biztonsági fékező hiányzik. Föltűnő a dologban az, hogy amikor a vonat vezetőjétől a végállomáson megkérdezték, hogy nem tudja-e, hol vészett el a boldogtalan fékező, állítólag meg tudta jelölni azt a helyet, ahol leesett és ahol tényleg meg is találták *Bogyó Ferenc* összeroncolt holttestét. Az or-

— Uraim, csend. Csendesség. A gaz Lartiquet kötél általi halálra ítélték.

A legbolondabb az volt a dologban, hogy Lartique mintha megijedt volna...

Szegény kis hadnagyot tovább gyötörték. A tiszték ezt éppen oly szükségesnek találták, mint azt, hogy a beefsteak keménysége miatt panaszkodtak a kantinosnak. Egyike lett azoknak a kis zsarnoki szokásoknak, melyek uralkodnak a véletlen eseményekben nem nagyon bővelkedő egzisztenciákon.

Hetek multak el és a tréfa mind lassabban mozgott előre. Láthatólag nemsokára elsőkélyesedik, vége lesz.

Azért időről-időre mégis megkérdezték Lartiquétól:

— Folyamodol kegyelemért?

— Mi van a felebbezéssel?

— Visszautasították?

— Nincs formahiba az ítéletben?

Most már látszott, hogy Lartiquének nem tetszik a tréfa. Hogy újból feléledjen, szükség volt az ördögös Cartonnetnek következő pompás mondasára, melyet egy komor őszinapon ebéd közben kockáztatott meg, magasan lobogtatva kezében az ujságot.

— Nem csoda, hogy ily szomorú képet vág ez a Lartique hetek óta! Ma reggel lefejezték!

Viharos derűtség támadt e szavakra. Egyszerre Lartique, aki éppen asztalkendőjét hajtogatta, nagyot hörgött, mintha tört ütöttek volna a szívébe. Aztán leborult az asztalra és zokogott, zokogott...

vos állítása szerint a fékező körülbelül két óráig élhetett még és véleménye szerint, ha a bódégtalant rögtön orvosi segélyben részesítik, még lehetett volna menteni az életnek. Bogyó Ferenc csnpán egy év óta volt kinevezve és így a szerencsétlen ember családjának — feleségének és két gyermekének — nyugdíj sem jár.

A kérdés most már az, kit terhel ebben a borzalmas szerencsétlenségben a felelősség, ki követett el itt mulasztást és hogy mi történik azokkal, akik Bogyó Ferencben kenyérkeresőjüket, egyetlen támaszukat veszítették el?

Bizonyos, ha valamely magasabb rangú vasutasról lett volna szó, minden lehetőt megtettek volna föltalálására és valóban olyan színben tűnik föl előttünk, mintha az a nemtörődomség annyit jelentene, hogy itt csak egy szegény fékezőről van szó, akivel nem kell valami nagyon törődni és akinek pusztulása nem zavar valami sok vizet. Azzal a nyomornak kitett asszonnnyal, azokkal az apjuk után, támaszuk után siránkozó gyerekekkel nem törődik az ördög se!

Egy év kulturális munkája. Ez alatt a cím alatt a «Szakszervezeti Értesítő» legutóbbi száma rövid összefoglalásban ismerteti a magyarországi szakszervezetek múlt évi működését.

Örvendets haladásról számol be az egész vonalon ez a kis áttekintés. Az összes szervezetek fejlődtek, gyarapodtak. Új országos egyesületek alakultak, ezek: az ácsok, a textilipari munkások, a borbélyok, az élelmezési iparban elfoglalt munkások, a molnárók és a bőrmunkások szövetségei, melyek mind alakítottak vidéki csoportokat. A régebbi országos egyesületek szintén terjeszkedtek a vidéken és gyarapodtak taglétszámában. A földmivelő munkások szövetségének alapszabályai szintén jóváhagyattak és az már meg is kezdte működését.

A vidéken alakulnak szakszervezeti bizottságok, amelyek a mozgalmat céltudatosabbá és eredményesebbé fogják tenni.

Egyes szervezeteknek nagy küzdelmet kellett folytatni, amelyből mind erősödve kerültek ki a szervezetek. Még a veszített sztrájkok is — mint a budapesti vasmunkásoké — a szervezetek erősödését eredményezték.

A budapesti asztalos- és kőművesmunkások pedig alaposan visszaverték a munkaadók támadását, amelynek határozott célja a munkások szervezetének tönkretétele volt.

A jelentéshez az egyes szövetségek és országos egyesületek titkárai irták meg saját szervezetük fontosabb eseményeit. Ezekből a következőket tudjuk meg:

Az **építőmunkások** szövetsége az elmúlt évben 79 új csoporttal és mintegy 8000 taggal szaporodott. A munkarendek körül támadt konfliktusból kifolyólag 7 nagyobb városban zárták ki a munkaadók a munkásokat. A kizárások között voltak, melyek 4—6—12 és 19 hétig is eltartottak. Taglétszámuk közel 23000.

A **famunkások** ebben az évben fejezték be Budapesten a 9 órás munkaidőért folytatott küzdelmet **teljes győzelemmel.**

A vidék famunkásai 55 nagyobb városban indítottak harcot a rövidebb munkaidőért és a bérek fölemeléseért, melyek mind eredménytelenség nélkül végződtek.

A szövetség vezetősége is mindent megtett arra nézve, hogy ezen küzdelem a famunkások javára düljön el. Már az év kezdetén megindította azt az agitációt, mely a szövetség taglétszámát 4750 taggal és 43 csoporttal szaporította.

A **vas- és fémmunkások** a budapesti nagy bérharcon kívül még Budapesten 28, vidéken 38 bémozgalomban vettek részt, amelyek közül békés meggyezéssel 9, teljes eredménnyel 22, részleges eredménnyel 12, eredménytelenül 16 és ismeretlen eredménnyel 7 végződött. Az elért vívmányokat főleg munkaidő megrövidülése és a bérek emelése,

különösen a minimális bérek megállapítása képezik.

A sztrájkok segélyezésére 1904. évi július hótól 1905. évi október 1-ig 60,762 korona fizetett ki, amelyből a budapesti általános vas- és fémmunkás-sztrájkra 27,557 korona esik.

A szövetségnek 15 új helyicsoportja alakult a múlt évben. Taglétszáma a **18,000-et meghaladja.**

A **könyvnyomdászok** szakegyületének, melynek 1897-ben 100 tagja volt, ma 7000 tagja van, azaz a magyarországi könyvnyomdai munkások 85 százaléka benn van a szervezetben.

Ez évben állapították meg a főnökökkel hosszas tárgyalások után — békés uton — az új budapesti árszabályt, amely átlag 8—10 százalékos béremelést hozott a munkásoknak; jövő évre pedig a vidéki árszabály egységesítését tervezik.

A **szobafestők és mázolók, valamint a könyvkötők** szakegyületének működése nagyrészt csak a fővárosra terjed ki, mivel ezen szakmáknál a vidéken nagyon kevés munkás dolgozik. A könyvkötők egy sikeres bérharcot vívtak meg, amely a 9 órás munkaidőt és átlag 10—15 százalékos béremelést eredményezett. A szakegyület taglétszáma 1400-ról 1600-ra emelkedett.

Az **ácsok** országos egyesülete a múlt év március 27-én alakult meg, amikor 12 vidéki csoport csatlakozott az egyesülethez. Az év végén 46 vidéki csoportja és 3000 tagja van. Saját szaklapja. A munkaviszonyok rendezése is feladatát képezte az egyesületnek. Így a budapestiek békés uton három évi szerződést kötöttek. Nagyobb vívmány a 9 és fél órás munkaidő, 46 filléres munkabér. Egy sztrájk balul végződött: az óbudai hajóácsoké. Vidéken nagobbmértvű sztrájkok voltak Nagykovácsán, Debrecenben, Tatatóvárosban. Kisebb parciális sztrájkok fordultak elő gyakran.

A szakszervezetek erősödésével természetesen gyarapodik a **szaklapok** példányszáma is. Az 1904. év végén a szaklapok összes példányszáma 61,500 volt, ma pedig 82,400 példányban jelennek meg a magyarországi szaklapok.

Összesen 23 szaklap van; ezek közül hetenként egyszer 2, kéthetenként (illetve havonta kétszer) 16 és havonta egyszer 5 jelenik meg. A szaklapokat a szervezetek tagjai mind ingyen, azaz tagsági díjuk fejében kapják. Ezeknek szaporodása tehát természetesen lépést tart a szervezetek taglétszámának szaporodásával.

A vasuti munkások szervezetének múlt évi működéséről a **Magyar Vasutas** egyik utolsó számában mi részletesen beszámoltunk. Ahhoz a beszámolóhoz hozzátehetjük még azt, hogy lapunk előfizetőinek a száma az újév alkalmából szintén örvendetesen szaporodott. A legutóbbi négy hét alatt **több mint negyedrésszel** gyarapodott lapunk előfizetőinek a száma, ami annál fényesebb haladás, mert nálunk egyelőre a Magyar Vasutas helyettesíti a szervezetet és aki előfizetője lapunknak, az harcossá a vasuti munkásság igaz és szent ügyének.

Büszkén említjük föl szervezetünk előrehaladását, de őszintén ki kell jelentenünk, hogy még több műhely és egyéb szolgálati ág van, ahol még nincsenek szervezve munkástársaink és ahol sürgős szükség van a szervezkedés kiterjesztésére. Ahol pedig már erős a szervezet, ott ki kell azt építeni és belevonni azokat, akik eddig még távol állottak.

Aki nincs velünk, az ellenünk van!

KULFÖLD.

Kilencórás munkanap a vasuti műhelyekben. Az oldenburgi nagyhercegségi vasutak igazgatósága elhatározta, hogy a vasuti műhelyekbe bevezeti a kilenc órás munkanapot. Ez az újítás most csak a napszámokra vonatkozik, de ha beválik, akkor 1906

március elsejével általánosan bevezetik. Egyidejűleg kísérletek történnek az iránt is, mennyire lenne lehetséges a munkát darabszám szerint bevezetni. Érdekes továbbá az is, hogy a porosz vasutak is kísérletet tesznek a kilencórás munkanappal. A kísérletek Potsdam-, Magdeburg-, Posen- és majnai Frankfurtban fognak megtörténni.

A munkaidő megrövidítése az osztrák államvasutakon 1906 január elsején történt meg, amikor is 10 órától 9 és félre szállították le a munkaidőt. A munkát vagy egy fél órával később kezdik meg, vagy a déli egy órai munkaszünetet egy és fél órára terjesztik ki. A vasuti miniszterium hiszi, hogy ennek a kedvezménynek a megadása után a vasuti munkások 9 és félórás munkaidő alatt ugyanannyi munkát fognak elvégezni, mint azelőtt napi tíz órai munka alatt.

Válasz a miskolciaknak.

A miskolci műhelymunkások egy része, mint ismeretes, beállott kerítőnek és az államvasuti munkásokat csábító szavakkal akarta megszerezni a zsirondisták számára. A műhelyfőnökök, akik nagyobbreszt még a szabad levegőtől is elzárnák munkásaikat és féltve őrködnek, nehogy a mi szervezetünk részéről egy-egy őszinte szó jusson el a műhely belsejébe, a miskolciak fölhívását kiragasztatták és köröztették a munkások között. Már ebből is meggyőződhetek a vasuti munkások, hogy az a fölhívás az **ellenségeik** malmára hajtja a vizet, különben nem vették volna a kisebb-nagyobb helyi zsarnokok olyan szerető pártfogásba. De egyébként is egy-két műhely kivételével az államvasuti munkások már mind nyílt szeműek és nyílt fejűek, már nem ülnek föl minden széíhámoskodásnak.

A miskolci munkástársak fölhívásukban fölkérték a többi műhely munkásait, hogy válaszoljanak arra a fölszólításukra, hogy az alamizna-szövetségbe lépjenek be. Amit kerestek a miskolciak, azt megtalálták: a legtöbb műhely válaszolt már nekik, de egészen más értelemben, mint várták.

A **zágrábi** munkástársaink például előbb sürgönyileg, azután levélben értesítették a miskolciakat, hogy nem kérnek a Turtsányiek maszlajgából, hiven ragaszkodnak a független és becsületes munkásszövetséghez. Hasonló szellemben határoztak a **pécsi** munkástársak, előbb egy műhelyi bizalmiértekezleten, azután pedig egy nyilvános gyűlésen. **Kaposvár, Debrecen, Nagybecskerek, Hatvan** szintén elfogadta a **Magyar Vasutasban** közölt határozati javaslatot és elküldték a kíváncsi miskolciaknak.

Temesvári munkástársaink pedig, akik hovatovább a céltudatos szervezkedés és agitáció terén az első sorba küzdik föl magukat, a következő átiratot intézték a miskolciakhoz:

Tisztelt munkástársak!

Mi, a temesvári máv. munkások értesítjük a tisztelt munkástársakat, hogy mi az önök felhívásukat köröztettük a munkások között, de azok nem ülnek fel ezen felhívásnak, mert azt a Turtsányi-féle szövetséget egytől-egyig utáljuk, mivelhogy ezen szövetség nem a munkásoknak való, hanem csak azon egyéneknek, akik ezt kifőzték.

Mi a **Vasuti Munkások Országos Szövetségét** támogatjuk, mert az a **mi** szövetségünk, mi alakítottuk és mi munkások dirigáljuk, nem pedig, mint az alamizna-szövetségben, az urak, mi pedig csak fabábuk lennénk, mert az igazgatósággal újjat huzni nem vagyunk képesek és csak hogy fejősteheneknek adjuk oda magunkat, ahhoz nem járulhatunk hozzá. Mi munkások szegények vagyunk és a sanyaru keresetünket nem dobhatjuk ki olyan szövetségre, amelynek semmi hasznát soha sem látjuk. Azért pártoljuk mi a Vasuti Munkások Országos Szövetségét, mert ha egyik-másik munkástársunk hosszabb betegségebe esik, a szövetségünkől segílyt kap és nem szorul a többi munkástársunk adományára, a gyűjtés melletti koldulásra.

Ezért felhívjuk a miskolci munkástársainkat is, hogy ne üljenek fel ezen Turtsányi-szövetségnek, mert hasznuk sohasem fog belőle lenni, hanem felhívjuk önöket, hogy csatlakozzanak hozzánk és küzdjünk együttesen a jobb és szebb jövőért.

Munkástársi üdvözléssel

a temesvári máv. munkások.

De megkapták a választ, a méltó és a tanulságos választ a félrevezetett és dróton rúncigált miskolci munkástársak más helyről is; onnan, ahonnan aligha várták ilyen éles határozottsággal: magától a Turtsányi-féle szövetségtől. Ennek az uriembernek a közlönye, a Vasutasok Lapja az idén megjelent első számában az alamizna-szövetség programját közli. Felsorol néhány pontot, de az egytől-egyig csak a kinevezettek érdekét szolgálja és egyetlenegy pont, még egy fikarcnyi sincs abban a programban a munkások érdekében.

Ezzel bebizonyították maguk Turtsányiék a legvilágosabban, hogy az ő szövetségüknek eszükágában sincs a vasuti munkások érdekében bármit is cselekedni. Napnál világosabban megcáfolták ezzel a zsirondisták maguk, hogy ők nem tudják és nem is akarják képviselni a máv. munkások érdekeit. Ezzel azután olyan hatalmas pofont mértek a derék miskolciakra, hogy a szemük szikrázhat bele. Erről a helyről ugyancsak alig várhatták felhívásuknak a cáfolatát a jóhiszemű, de túlságosan dróton rángatott miskolci munkástársaink.

A testvérműhelyek munkásai mind arra szólítják föl a miskolciakat, hogy hagyják ott a szédelgő zsirondistákat és térjenek az egyedül helyes és becsületes útra: csatlakozzanak a Vasuti Munkások Országos Szövetségéhez. Ha a józan észre, a becsületes lelkiismeretükre hallgatnak miskolci testvéreink, ha szabadulni tudnak a helyi zsarnokok bántó és káros gyámkodása alól, akkor csatlakozni fognak ahhoz a szervezethez, amelyhez a máv. munkások óriási nagy többsége már tartozik és amely szervezet már annyi előnyt vivott ki az összes vasuti munkásoknak, közöttük a miskolciaknak is.

Vegyék fontolóra miskolci munkástársaink a többi máv. munkások figyelmeztetését és ha ingadoznak még és nem tudják elhatározni magukat, adjanak módot és alkalmat arra, hogy a központi szervező-bizottság előttük is elmondhassa az igazságot.

Akkor azután biztos, hogy Miskolcon is felszabadulnak munkástársaink a tájékozatlanság és szándékos félrevezetés bilincsei alól és ott is diadalmasan bontja ki a zászlaját a vasuti munkások független, szabad és becsületes szervezete!

Legyen világosság végre Miskolcon is!...

Agitáljunk!

A Kárpátoktól le az Adriáig, amerre csak a sinpár befut, mostanában egyszerű munkásemberek, egyszerű ruhában, egyszerű szavakkal, lelkükben és szívükben a lelkesedésnek a kiolthatatlan lángjával hirdetik a Vasuti munkások országos szövetségének szükségességét.

Vér a mi vérünkől, hus a mi husunkból ők, szenvedésünkben és küzdelmeinkben osztálytársaink amerre megfordulnak — világosság támad szavuk nyomán és az elnyomott vasutasok ezreinek a szívében a csüggedés sötétjét felváltja a reménység hajnala, a bizalom a jövőben...

Apostolai szövetségünknek, amerre jártok, amerre keltek, lebegjen szemetek előtt, hogy a mienk a jövő. Rázzuk fel tehát mély álmából a nagy vasutas tábor tizezeit. Rázzuk fel a gonddal küzdő altisztet, a mag nem élni tudó szolgát és az elnyomott munkást. Rázzuk fel a vasutasok minden kategóriáját és hirdessük neki a céltudatos szervezkedésünknek megváltó tanait.

Itt az ideje a szabad agitációnak, a feltartóztatlan szervezkedésnek. Sem főnök,

sem művezető és sem semmiféle felebvalói tekintély többé ezt meg nem akadályozhatja.

Ti bizalmiférfiak és ti velük küzdő és ők támogató vasutasok tegyétek meg kötelességeiteket, hogy győzzön mindenütt a szövetségünk eszméje és vele az igazság. Hogyan érhetjük és tehetjük ezt? Ugy, hogy fáradhatatlanul agitáljatok a szövetségünk érdekében. Ugy, hogy lankadatlanul, pihenést és fáradságot nem ismerve, járjátok a műhelyeket, az állomásokat és a pályatestet és ne nyugodjatok addig, míg szövetségünket meg nem alakítottátok, míg lapunkat, a „Magyar Vasutas“-t el nem terjesztettétek.

Vasutasok! Munkások! Aki most nem teljesíti kötelességét, aki most huzódik, aki most haboz, késlekedik és közönyös, nem volt soha igaz testvérünk. Nem lehet és nem szabad közöttünk lenni egyetlen embernek sem, aki most folyó szövetségünk szervezésének sikerében kételkedjen.

Ha van oka valamely társadalmi osztály rétegeinek a szervezkedésre, akkor nekünk vasutasoknak kétszeresen okunk van, mert mi kétszeresen viseljük a gazdasági függőség és az egyéni függetlenség hiányának rabláncait.

De legyünk őszinték és nyitak. Ha idáig is karba tett kezekkel lestük és vártuk volna, hogy anyagi és erkölcsi érdekeink megvédésére szövetségünk legyen és ha nem lankadást és fáradságot nem ismerő agitációval folytattuk volna a felvilágosítás munkáját, értünk-e volna el eddig is a legkisebb eredményt. A megrendszabályozás és a munkanélküliség éhségkorbácsával sujtották legjobb társainkat, de azért szervezkedésünk megfélemlítés nélkül haladt a nagy, kitűzött célja felé.

Szövetségünk létrehozásával kezünkben van az a fegyver, amelylyel sikeresen megvédhetjük érdekeinket és melylyel kiküzdhetjük megélhetési feltételeinket és igazainkat. Fogjunk tehát nagy munkánkhoz. Gondoljuk és érezzük át, hogy egyért küzdve és egyet akarva, mily hatalmas tábor vagyunk, míg pedig széjjelszórva és húzva csak olyanok vagyunk, mint a vihar forgatagában a szárguló falevél, melyet a szél ide-oda magával hord.

Nincs várni való időnk egy perc se, karés munkástársak! Magyarország 40,000 vasuti munkása ha egyesül, nem lesz ez országban hatalmasabb tábor a mienknél. Lesz-e akkor csak egyetlen egy is a főnök és egyéb urak között, ki jogos érdekeinken lábbal merne taposni. A jövőbe való látás nélkül mondhatjuk, hogy nem és százszor nem.

Utunk ki van jelölve, célunk egyenes: a vasuti munkásokat és kinevezetteket felszabadítani a gazdasági rabszolgaság jármából.

Még egyszer és utolszor: Minden egyes kar- és munkástársunk tegye meg a mai időkben kötelességét. Áldozza munkáját, lelkesedését és áldozatkészségét a szövetségünk megalakításának. Hasson át minden egyes embert az a tudat, hogy amit cselekszik, önmagáért, családjáért cselekszi.

Legyen most minden egyes ember, aki harcosa közös ügyünknek, vezér szövetségünkért való fáradhatatlanságban és áldozatkészségben.

S ne féljete, hanem lelkesedéssel hirdessétek, hogy csak egy igaz és önzetlen barátja lesz Magyarország vasutasainak, ez: a Vasuti Munkások Országos Szövetsége Agitáljatok!...

R. B.

Az istvántelki kovácsok beadványa.

Az istvántelki főműhely III/a osztályának (kovácsosztály) munkásai, mint már említettük, elhatározták, hogy beadványt intéznek a műhelyfőnökséghez, amelyben a műhelyi és a munka berendezés körül mutatkozó bajok és visszasságok megszüntetését kérik.

Ezt a beadványt a napokban át is adták a műhelyfőnöknek. Nagyon helyeseljük, hogy

munkástársaink, akik a szervezkedés és összetartás erejét jól ismerik, udvarias hangon kérik a bajok orvoslását, annál is inkább, mert egyedül ők, a *gyakorlati* munka emberei tudják legjobban megítélni, hogy mi a hiba és hogyan kell a hibákat megszüntetni.

Reméljük és elvárjuk, hogy a műhelyfőnökség *haladéktalanul teljesíti* munkástársaink kívánságait, nemcsak a munkások egészsége és anyagi haszna érdekében, hanem a teljesített munka minőségének és mennyiségének a javítása érdekében.

Annál is inkább elvárható ez, mert a panaszok mindegyike indokolt és komoly, a kívánságok teljesítése pedig csupán egy kis jóakaratra, de költségbe alig kerül.

Munkástársaink kérése a következőket tartalmazza:

1. A kovácsműhelyben állandó a füst, amelyet már hónapok óta kénytelenek vagyunk magunkba szívni. Hogy mily káros hatással van ez a mi szervezetünkre, azt teljesen feleslegesnek találjuk Nagyságod előtt ecsetelni, tény az, hogy így véglegesen nem maradhat. Breier felügyelő ur sürgős intézkedést ígért, de amit tettek, az nem javított semmit a dolgon.

2. Mosdó-edényünk van egy tiz személyre való és egy fa-kád, amely mellett elfér 6—8 ember, ez kevésnek bizonyult, amennyiben a műhelyben 80—90 ember van. Itt bátrak vagyunk megjegyezni, hogy ez a két edény is oly piszkos állapotban van, hogy magunk vagyunk kénytelenek azt felváltva megtisztítani, ha azt akarjuk, hogy tiszta vízben mosakodhassunk.

Ivó-edény egyáltalán hiányzik. Azokból a piszkos csapokból vagyunk kénytelenek inni, amelyek a tűz locsolására vannak a fal mentén. Tisztelettel kérjük, méltóztassék alkalmmal meggyőződést szerezni arról, hogy mily állapotban vannak azok; a tűz felmelegíti őket, a kéményből, vagyis a tűz fölötti ernyőből a por reájuk hull. Ha nem hagyjuk folytonosan folyni, akkor zavaros víz jön, ha pedig folyni hagyjuk, akkor pedig megbűntetnek.

4. A szellőztetés rossz. Ha az ablakokat csak az egyik oldalon is kinyitjuk, avagy a kapukat kitarjuk, oly nagy mérvű léghuzam áll elő, hogy mind annyian ki vagyunk téve a legnagyobb meghűlésnek, ami azután esetleg munkaképtelenséget is vonhat maga után.

5. A vételezés oly akadályokkal jár, hogy egy-egy csoport félnapot is kénytelen eltölteni. Az akadály pedig abban áll, hogy a kocsiosztályból az esztergába szállított kerékpárok a kovácsműhely melletti simpárt végig elfoglalják. Már most ha mi be akarunk jutni, akkor az összes kerékpárokat fel kell hajtánunk vagy a mozdónyszerelde felé vagy pedig a kocsiosztály felé.

6. Belül a kovácsműhely hosszában van egy sinpár, amelynek az volna a célja, hogy a vételezett anyagot minden csoport a helyére avagy a göztörő alá vihesse. Ez azonban a jelenlegi állapotban nem vehető igénybe, miután a két kapunál lévő fordítónak a helye már be is lett földelve. Volt ugyan ott már fordító, de azt elvitték és máshová alkalmazták. Ha most egy csoport nagyobb mennyiségű, avagy nagyobb súlyú anyagot vételez, úgy azt kénytelen karon tovább vinni a megmunkálás céljából. Ez pedig, miután csak 3 ember képez egy csoportot, részben lehetetlen, részben pedig igen nagy fáradsággal és megterheléssel jár. Erre különösen felkérjük Nagyságodat, hogy a két fordítónak helyreállítását elrendelni méltóztassék.

7. Ha egy nagyobb méretű avagy súlyú darab munkát kell elkészíteni, melynek súlya 100 klg.-tól 5—600 klg.-ig terjed, az ilyen munkát nem vagyunk képesek előállítani, miután sem forgó sem futódaru nincs. Ez kérésünk, egyik legfontosabb és legsürgősebbike.

8. A közös szerszám jelenleg kint hever az udvaron és csupa rozsdás és sár. Legyen az bármily jó szerszám, de ha a rozsdás lyukakat már bele, akkor teljesen értékét veszti. Erre a célra egy szerszám-bódé felállítását kérjük.

Kérjük továbbá, hogy egy szerszám-kezelő is legyen a közös szerszám mellett. Ez nagyon szükséges, mert rengeteg sok idő telik el avval, ha az egyes szerszámdarabok egymásra vannak dobálva és a megfelelőt kell kikeresni. De ez abból a szem-

pontból is kívánatos, hogy ha valamelyik csapat használatba veszi, rögtön meg lehessen állapítani, kinél van használatban és azt a visszahozásnál rendez helyére lehessen tenni.

9. A rugó-kovácsműhelyben a kályhafűtéshez való faanyagot mindig a csoport eszközlí, ami sokszor nehézségekkel jár, amennyiben nem is tudjuk, hogy honnan vegyük elő, így aztán előfordul számtalanszor, hogy 8–9 óráig a kályhát nem bírjuk igénybe venni.

Erre vonatkozólag tisztelettel kérjük Nagyságodat, méltóztassék elrendelni, hogy a rugó kovácsműhelyben az edző kályhákat az ott levő napszamos 7 órára fűtse be.

10. Ugyanitt bátorkodunk még felhozni, hogy az ócska anyag leadása, továbbá csepű, kréta, olaj, marokcet, kőolaj, csiszoló-vászon stb. vételezése, mely eddig mindég a csoportnak igen sok időmulasztásába kerül, olyformán volna elrendelendő, hogy mind, e helyen felsoroltakat a napszamoscsoport végezze, épügy, mint a kovácsműhelyben.

*

Mint lapunk zárta után értesülünk, a műhelyfőnök kijelentette munkástársainknak, hogy ama kívánásukat, amihez igazgatósági hozzájárulás nem szükséges, *teljesíteni fogja.*

Ez ismét a céltudatos szervezkedés diadala. Éljen az összetartás!

A szervezkedés utja.

Eleven, pezsdülő az élet a vasuti munkások szervezkedése körül. A fővárosban és környékén majdnem esténként tartanak értekezleteket, ugyancsak a fővárosból küld ki a központi szervező-bizottság a vidéki gyűlésekre szónokokat mindenüvé, ahol ezt kéri. Így legközelebb *Szombathelyen* lesz nyilvános vasuti munkásgyűlés, ahová nemcsak a szervező-bizottság több tagja, de a budapesti munkástestvérek közül valóságos dalárda szándékozik lerándulni a szombathelyi munkások körébe, hogy a dal lelkesítő erejével segítsék előmozdítani a szervezkedés nagy, szent ügyét.

A vidéki szervezkedés elismerésre méltó haladásról tesz tanúságot. Elérkeztünk már a fejlődésnek ahhoz a fokához, hogy a vidéki központokban lakó munkástestvéreink nem várják, míg a központból lerándulhat valaki agitációra, hanem a saját maguk kezdeményezéséből szervezik a hozzájuk közelebb eső helyeken a Máv. munkásokat. Még pedig fényes sikerrel. Így például derék *temesvári* testvéreink *Nagybecskereken* tartottak gyűlést kiváló sikerrel; zágrábi testvéreink egész Horvátország területén folytatják a szervezés nehéz, de hálás munkáját és legutóbb is *Károlyvárosban* tartottak gyűlést. *Debreceni* testvéreink pedig nemcsak odahaza tartanak sorban értekezleteket a fűtőházi, szertári és pályafentartási munkások részére, hanem kiterjesztik működésüket a környékre is és értekezleteket tartanak *Nagyváradon* és *Királyháza*n is.

Nagy és büszke örömmel tölt el bennünket a szervezkedésnek ez a lelkes és céltudatos munkája. Olyan nagy erő és szilárd meggyőződés lakozik ma már a céltudatos és fölvilágosodott vasuti munkásokban, hogy ellenségeinknek minden kísérlete, megbontani az összetartást közöttünk és megnyergelni őket, csuf és gyászos kudarccal kell, hogy végződjen. Csak próbálják meg a Turtsányi-fajta zsirondisták kikezdeni a mi sziklaszilárd szervezetünket, bele törnek a foguk ebbe a kísérletbe.

A *károlyvárosi* gyűlésről a következő tudósítást kaptuk:

(Károlyváros.)

A károlyvárosi vasuti munkások és ideiglenes alkalmazottak a napokban nyilvános vasuti gyűlést tartottak a következő napirenddel: 1. A szervezkedés és a sajtó. 2. A Vasuti Munkások Országos Szövetsége.

Egybehívó *Vukasinovics* János fűtőházi lakatos munkástársunk volt. Ezen gyűlésre a horvát kerület központi szervezőbizottsága kiküldötte *Vanicsek* Győző bizottsági tagot, ki előadója volt a napirendnek.

A gyűlés az előadó javaslatára egyhangúlag a következő határozatot hozta:

Mi károlyvárosi vasuti munkások csatlakozunk az országos vasuti szövetség szervezéséhez és annak sajtóját a «Horvatski Zeljeznica»-t és a «Magyar Vasutas»-t mindnyájan meghozatjuk és állandóan tartunk hirdetett eszméje mellett. Megválasztjuk a bizalmi férfiakat, megalakítjuk a helyi csoportját a leendő vasuti munkásszövetségnek és üdvözljük az országos szövetség központi szervező-bizottságát Budapesten.

A gyűlés a leglelkesebb hangulatban folyt le, ami csak igazolja, hogy méltóak az összes vasuti munkások bizalmára. Bizalmi férfiak *Contó* József és *Vukasinovics* János. A gyűlésen jelen voltak a fűtőházi lakatosok, szénrakók, raktári munkások, pályamunkások és állomási munkások, valamint a kisebb közeli állomások küldöttei.

(K. p. u. műszaki kocsihivatal.)

Az itt alkalmazott kocsitisztítók e hó 17-én a Verseny-utcában levő Lang-féle vendéglőben jól látogatott értekezletet tartottak, amelyen a szervező-bizottságot *Pászthy* Károly, *Garay* Armin és *Farkas* Izor munkástársak képviselték.

Pászthy munkástárs a szervezkedés fontosságát fejtegette. *Farkas* munkástárs pedig — ki a szervező-bizottság megbízásából a K. p. u. főnökénél járt — beszámolt küldetésének eredményéről. Felszólalt még *Halb-rohr* Mór, *Kovács* Imre és *Szemere* István. Végül bizalmiférfiak választására került a sor. Megválasztottak a kocsitisztítók részéről: *Seemann* József, *Weisz* Ignátz, *Kovács* Imre és *Ujváry* József. A lámpaház részéről pedig *Pifkó* János, mire az értekezlet a legjobb hangulatban véget ért.

*

Szombathelyen vasárnap d. u. fél 3 órakor nyilvános gyűlés lesz, melyen a központ megbízásából *Kiss* Miklós, *Fellner* Béla, *Pászthy* Károly és *Cservenka* Miklós munkástársak fognak részt venni.

Néhány szó az üdülőtelepekről.

Németország statisztikai évkönyve kétségbevonhatlan számadatokkal bizonyítja, hogy a német birodalomban a munkások megbetegedési és halálzási arányszáma évről-évre csökken. Ezen csökkenést a hivatalos körök első sorban a munkásbiztosító törvényeknek és az ezekkel kapcsolatosan létesített munkásjóléti intézményeknek tulajdonítják. A különböző munkásjóléti intézmények közül ez alkalommal — a lehetőséghez képest röviden — az üdülőtelepekről akarok megemlékezni, amelyekre a nép széles rétegeinek egészségügye tekintetében a jövőben igen fontos szerep várakozik.

Az első üdülőtelepet Berlinnek közvetlen közelében a Vöröskereszt egyesület létesítette ezelőtt öt évvel. Az itt szerzett tapasztalatok oly kedvezőek voltak, hogy azóta alig mulik el hónap, amelyben újabb és újabb telepet ne létesítenének. Magának a Vöröskereszt egyesületnek immáron hat telepe van és a munkások oly tömegesen jelentkeznek

felvételre, hogy mindegyiknek nem is jut hely, dacára annak, hogy az egyesület a megállapított számot nem egyszer túl is lépi. Az ápolási napok száma 1904-ben 132,000 volt és ezen szám 1905-ben már 162,000-re emelkedett.

Főképen olyanokat vesznek fel a telepeken, akiknek idegrendszere a megerőltető munka folytán kimerült, azután olyanokat, akik vérszegénységben szenvednek és végül, akik valamely idült lefolyású betegség folytán még egy kis üdülésre szorulnak, hogy munkaképességüket mielőbb teljes mértékben visszaszerezhessék.

Mivel bebizonyodott, hogy az üdülőtelepek mint népgyógyintézetek mindama várokozásoknak, amelyeket a szakkörök beléjük helyeztek, fényesen megfelelnek, nemcsak az országos biztosító intézet támogatja őket erkölcsileg és anyagilag, hanem a községek is és főképen a betegsegélyző pénztárak.

A betegpénztárak annyira tudatában vannak az üdülőtelepek nagy fontosságának, hogy a berlini általános villamosági társulatnak üzemi pénztára még a munkások gyermekei részére is létesített egy megfelelő telepet, amely a többi pénztárnak mintái szolgál.

Ama kísérletek, amelyeket egyes betegpénztárak azon célból végeztek, hogy a telepek nemcsak nyáron, hanem télen is nyitva tarthatók-e, oly kitűnő eredményeket szolgáltatottak, hogy most már a telepek télen is tele vannak üdülőkkel. És ami a legfontosabb, a betegpénztárak átlag három márkánál többet alig fizetnek úgy, hogy örömmel ragadják meg az alkalmat arra, hogy tagjaik egészségüket visszanyerhessék.

Tudomásom szerint nálunk eddig csak egy ilyen munkások számára való üdülőtelep létesült, t. i. az abbáziai. Tagadhatlan, hogy Abbáziában az éghajlati viszonyok oly kedvezők, hogy maga ez az egy tényező is elégséges arra, hogy a munkások csapatostul keressék fel ezen telepet. De ettől elteintve, a telep szakszerű orvosi vezetés alatt áll és azon munkásoknál, akiket én oda küldöttem, egy tapasztaltam, hogy teljes jó egészségben, friss munkakedvvel és munkaképességgel tértek a telepről vissza.

Ugy olvastam a «Magyar Vasutas»-ban, hogy a vasuti munkások betegsegélyző pénztára is fel van jogosítva arra, hogy tiz munkást küldjön Abbáziába. Ment-e már valaki, vagy sem, azt én természetesen nem tudhatom, azt a megjegyzést azonban szükségesnek tartom, hogy amennyiben a pénztár ezen jogaival még nem élt volna teljes mértékben, kívánatos, hogy minél előbb éljen vele, annyival is inkább, mivel a minden valószínűség szerint elérendő kedvező eredmény buzdítólag hatna az illetékes körökre, hogy ezentul ne tiz, hanem jóval több vasuti munkás vehesse igénybe ezen oly áldásos intézménynek jótéteményeit.

A vasuti munkások között igen sok van, aki neurastheniában azaz ideges kimerülésben szenved. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy az ilyen betegek kiválóan jótékony hatása van az abbáziai üdülőtelepen való tartózkodásnak. Ezennel felhívom erre a vasuti munkások betegsegélyző pénztára orvosainak szives figyelmét!

Dr. Bród Miksa.

Szervezeti ügyek.

Értesítés.

A felelős szerkesztővel értekezni lehet a szerkesztőség helyiségében minden hétfőn és csütörtökön este 6 és 8 óra között.

A Szövetség-alap javára.

A céltudatosan szervezett vasuti munkások lelkesedéssel áldoznak a Szövetségünk meg-

alakításának a költségeire. Ezt bizonyítja a mai kimutatás is. Az Istvántelki műhelyen kívül, amelynek munkásai fényesen kitesznek magukért, beküldték hozzájárulásukat a *hatvani*, *kaposvári* és *pécsi* műhelyek. Különös elégtétellel kell kiemelnünk azt az adakozást, amelyet a *kassa-oderbergi* vasut *ruttkai* főműhelyében dolgozó testvéreink küldöttek be, jelölve annak, hogy a máv. területén kívül is vannak hivei a vasuti munkások szövetségének.

Ujabb kimutatásunk a következő:

Istvántelek, IV/É osztály gyűjtése: Bondár Mihály, Schmidt Sándor, Waszel Ferenc, Horváth Károly, Schreiber Károly, Nagy Imre, Matés József, Kuttas Imre 2—2 K; Velzer József, Müller Jakab, Felin Árpád, Mahata József, Kovács János, Szluka János, Lenzér Mihály, Ficzere Kálmán, Reif Bonaventura, Dezső Pál, Gera Ferenc, Frank Imre, Gerlei János, Gajdacs Antal, Vegner Ágoston, Zalányi János, Szanto Mihály, Biró Gyula, Magyar Béla, Weld Ferenc, Kasziba János, Szöcs Áron, Róth István, Usz Gábor, Medek Antal, Tatay István, Nagy Károly, Schlész Imre, Klein Dezső, Vodal János, Szalontai Béla, Pataky Andor, Janszky Ede, Szekey Lajos, Molnár Aladár, Decsy Alajos, Treszkony Jenő, Flankenhoffer József, Rácz Károly, Ferenczy Jenő, Jakab György, Megyi Bálint, Varga Lajos, Valyan Miklós, Nagy Károly, Varju Károly, Selyem János, Zarjesiczky János, Mersicz Gyula, Miklós József, Lormann Adolf, Kulka Zsigmond, Mészáros Gyula, Faragó József, Eisenreich József, Bogdan Mihály, Peszter Imre 1—1 K; Hutkay Géza, Weinlich Vilmos, Szilágyi Sándor, Laseczky István 60—60 f; Hermann Antal, Berger Ármán, Máthé Samu, Vadady Béla, Bender Károly, Szabó Lajos, Schreier Rezső, Wöller József, Wolle Robert, Ferenczy Oszkár 50—50 f; Kiszter Keresztély 40 f; Brehlovics István, Rubik József, Boros Pál, Mihalik Ferenc, Vajthó István 20—20 fillér; összesen 81·80 K.

Terézv. oszt. m. iparimunkások gyűjtése: Szadsla Károly, Macska Pál 1—1 K; Deutsch József, Hajder Lajos 60—60 f; Felberbaum József, Jánoska Miklós, Melcher István, Nedics Adorján 40—40 f; Keresztes Béla 30 f; Gelányi Pál, Somlyay Árpád, Soós Lajos, Petró Márton, Izmann János, Gruber Antal, Palotai István, Pisch Rezső, Osztertag János, Urbanák József, Tagnherer János, Guthmann Sándor, Zvorenny M., Einmry Antal, Dudás Pál, Oláh Ferenc, Vasztos István 20—20 f; Hegyi István, Scheffer József 10—10 fillér; összesen 8·70 K.

Pécsi máv. műhely gyűjtése: Bodó János és József, Bütl János és ifjabb Bütl János 1·50 K; Barakovics József, Bölman Kálmán, Brüstzl Lajos, Dévai János, Duzzel Mátyás, Egri Elek, Egyed László, Gaál József, Gerényi István, Gerzso Géza, Hegedüs József, Heil Gyula, Hovorka Rajmár, Ilk János, Konrád Gyula, Kovács György, Lipokatics András, Lorencz Lajos, Mateovits István, Molnár Géza, Mós Péter, Reidlbach Sebestyén, Reinics József, Révai János, Sándor Ferencz, Svantner János, Steiger József, Stercz János, Szeicz Lajos, Tóth József, Volf István, Vörös István, Hamberger Antal, Svarczkoff János 1—1 K; Bogyó Károly, Csáder Nándor, Kun Károly, Csorba Gyurka 60—60 f; Balatony Sándor, Becker György, Bubreik István, Ertl István, Foki József, Heit György, Herman Gyula, Heit János, Hütner József, Keczei Lajos, Konrád Antal, Kovács Ágoston, Lörincz János, Magenhain János, Makai György, Mangold Lajos, Molnár Gyula, Müller Mihály, Petrétei Ferenc, Prasznyik János, Réder Ferenc, Rendeczki József, Schwarcz Károly, Sifrik Ignác, Szünkstein Ádám, Szlamina János, Szönyeg József, Szücs András, Tóth Gyula, Vogt István, Veizenburger Ede, Zápor József, Budi György, **Kocsis István, Mikics Ferenc, Veszeli István**

50—50 f; Balogh György, Ber Kázmér, Börer Engelbert, Ditrich Henrik, Glázer Mihály, Kneiszl Adolf, Lakatos János, Lakatos József, Rózner Felix, Szvacsek Pál, Tóth Mihály, Hátek János, Friker József 40—40 f; Herman János, Holvai Ferenc, Horváth József, Hajdu István, Kles Ferenc, Koller Gáspár, Pap József, Vacsadló Ferenc, Hoffman József, Irgang Mátyás, ifj. Hosztniczki Mihály, Brukker József 30—30 f; Bok Mihály, Bognár János, Engel Miklós, Stávbach Márton, Szentgyörgyvári István, Török Péter, Kovácsics György, Lunyáček József, Sender Andor, Takács József, Hosztniczky Mihály 20—20 f; Franzóni János 10 f; összesen 69·10 K.

Istvántelki főműhely G. II. V. osztály gyűjtése: Farkas László, Csehácsek József, Török László, Stevkovics József, Fekete Károly, Landstorf Henrik 2—2 K; Kiss Ferencz 1·20 K; Hercz József, Bogdány Lajos, Mattesz Antal, Mátyus János, Nagy Lajos, Gaál Sándor, Urik József, Kis Ferencz, Szücs András, Gőz Károly, Ince István, Gazdag István, Kovács György, Gremzberger Ferenc, Sháben József, Singer Ferenc, Jacquier Ernő, Csabay Gyula, Hittih Aladár, Mitich József, Hlinka József, Ilyés György, Zakariás József, Schmidt Sándor, Kálix Dániel, Rusorán János, Bugyik Géza, Péter Gergely, Benczés Ferenc, Macska János, Kuthy Lajos, Baracs Jenő, Varga Imre, Supovics Lipót, Sághy Andor, Szorger Mihály, Kartács Ernő, Pardtl Antal, Misoga János, Lönnbék Gyula, Pembai István 1—1 K; Farkas István 60 f; Beke Géza 40 f; összesen 55·20 K.

Kaposvári műhelymunkások gyűjtése: Schild György, Pados Viktor, Sosterics Alajos, Eibeck Keresztély 1—1 K; Hall Kálmán, Fülöp Ignác, ifj. Varga Lajos 80—80 f; Antal István, Baranyai János 60—60 f; Horvát Ferenc, Hágelmajer Mihály, Sárdi József, Török Antal, Dobai Vilmos, Horváth Mátyás, Horváth Antal 50—50 f; Goldstein Czabel, Szecsődi József, Mészáros István, Schitko Antal, Kovács József, Csillag Ágoston, Erscheiner H., Goldberger I., Rucsinszki K., Blauhaut Péter, Szilávik István, Zolnai Sándor, Schrenk Lajos, Zóka József, Varga Lajos, Domitrovics István, Nyiri János, Máté János, Simonfai József, Molnár István, Derics Imre, Sipos Gyula, Szarka Sándor, Horvát József, Almási József, Rózsa László, Berényi István, Kollár Péter 40—40 f; Gáll István Fekete János, Borsos Ferenc, Magyar József, Kovács Károly, Brukman M., Magyar Nándor, Pelek József, Olasz Lajos, Erdélyi 30—30 f; Nagy Győző, Bodai János, Kovács György, Gábel Mihály, Rajz József, Rigler György, Kovács Gyula, Waibel, Gazda Gyula, Rosta Antal 20—20 f; összesen 27·70 K.

Hatvani vasutasok gyűjtése: Helfrich Péter, Podlesaky István, Bene Vilmos, Dittel Jenő, Matyási Ferenc, Kertész János, Buzalka József, Csekő Ágost, Kulacs János, Spik János, Albert Ernő 1—1 K; Baráthi Andor 80 f; Scholcz Gusztáv, Fehér Mór, Gyémánt Mór 60—60 f; Burány Péter, Vasvári Károly, Baranyi István, Motsányi József, Mácsik Gyula, Holányi Béla, Iring József, Bartsch Vilmos óras m. 50—50 f; Friedl Sándor, Kovács József, Nagy Lajos, Városi János, Krész János, Pap András, Kun Dezső 40—40 f; Martin Tamás Fehér József, Lautna Ferenc, Danyi József 30—30 f; Kókai József, Fehér János, Simon József, Kun János, Szalai Dénes, Tasi József, Árvai András 20—20 fillért; Darázi István 1 kor., összesen 24 K.

Egyes adakozások: Kassa-Oderbergi vasut Ruttkai főműh. m. 40 K; Köhler József, Zeller Henrik, Rendek Ferencz 1—1 K; Troják János, Magocs József, Bajonóczy Ferenc 80—80 K; Kerék György 40 f; összesen 45·80 K.

Ujabb adományok összege ... 312·30 K
hozzáadva az eddig gyűjtött... 958·78 K
végösszeg ... 1271·08 K

LEVELEZÉS.

Budapest. (Gödöllői osztálymérnökség. Pályamunkások helyzete). A gödöllői osztálymérnökségnél is van egy hirhedt apró zsarnok, még pedig egy pályafelügyelő, abból a fajtából, akire kartársai nagy része is nevetve gondol. Akinek a butaságánál csak a magyar-gyűlölete nagyobb.

Ez az ur, ahelyett hogy örülne, mert e szép hazában ő neki kenyere és megélhetése van, még ő képzel be magának valamit. Nevét majd a végén írjuk, eredetére nézve megjegyezzük, amennyiben a magyar munkásokra haragszik, valószínűleg valami szerb nemzeti körnek az ajtónállója szabad idejében. És érdekes dolog az, hogy ez a szerencsétlen Máv. az ilyen nagy magyarfalóknak a kenyéradója, pedig bizonyosak vagyunk benne, hogy nagyon sok más ember találkozna erre az állásra, akik mindkét részről kiérdemelnék a bizalmat s a tiszteletet.

Ezen ur minden alkalmat felhasznál arra, hogy a keze alatt dolgozó munkástársainkat kinozza, vagy jövedelmükben megrövidítse.

Ugyanis az ottani pályamunkások ha éjjeli ködszolgálatot teljesítettek este 6 órától reggel 7 óráig, ezen 13 óra éjjeli szolgálatért nem-hogy többet, de kevesebbet, 8 órát kaptak. Ezen igazságtalan dolgot Góth főmérnök, a gödöllői osztálymérnökség főnöke belátva, ezt megszüntetni akarta s elrendelte az ottani pályafelügyelőknak, hogy az éjjeli ködszolgálatért ezentul 16 órát vezessenek, illetve fizessenek.

A parancs után a végrehajtásnak kellene következnie, de nem oda Buda. *Kalamanevics Imre* pályafelügyelő (így hívják az illető lovagot), gondolt egy nagyot s merészet, kigondolta az ő beteg fejével, hogy ő ezt nem teszi meg; ő továbbra is csak 8 órát fizet az éjjeli ködszolgálatért.

Hát t. Igazgatóság! Mi nem vagyunk a híve a személyeskedésnek, különösen akkor nem, amikor ilyen kis alakokról van szó, de kérjük az illetékes fórumot, akik konstatálni szoktak, tessék ezt konstatálni, vajjon ezen embernek a feje beteg, nem tud olvasni, nem hall, vagy csökönyös? Vagy talán csak nem lett Góth főmérnök tudtán kívül *Kalamanevics* kinevezve abszolút joggal felruházott pályafelügyelőnek?

Mi kérjük Góth főmérnök urat, tegye félre a józólását s ha csak van rá mód, oktassa ki *Kalamanevics*et jelekkel, vagy talán tolmács segítségével arra, hogy ott ő nagyobb ur, mint a pályafelügyelő. Mondja meg neki azt is, jó lesz ha félbehagyja, hogy az ottani magyar pályamunkástársainkat sértgesse s a nemzeti mivoltukat gyalázza, mert esetleg egyik elkeseredett munkástársunk a fej és sarok közötti centrumára találja nyomni a csizmatalp-rendjelet. S ha lehet, még értesse meg vele a főmérnök ur azt is (de kérjük ezt máskor, amennyiben talán ez sok lenne s egyiket sem értené meg) hagyjon fel egyszer már azzal a *Don Quijote* szerepével s ne harcoljon még a szélmalom ellen is.

Debrecen. (Műhelyi viszonyok). A munkásság öntudatra ébredése révén sok minden megváltozott itt is, de azért van sérelem, panasz bőven és pedig olyan természetűek ezek, amit a műhelyfőnökség kis jóakarattal orvosolhatna. Itt van pl. a III-dik osztály, hol tühretetlen a kovács-segítők helyzete. Baromi munka mellett szégyenletesen alacsony az alapbérük. Tekintve azt, hogy százalékot nem keresnek, hozzá még, hogy most 8 órát dolgoznak, hova legyenek munkástársaink 2·20—2·60 K alapbérrel. A múlt hónapban is voltak csoportok, akik munkahiány miatt 15 napot dolgozhattak. Már most miből éljen meg azután a munkásember. Hiszen ha az egész hónapban jó százalék mellett dolgozhatnának is, még akkor sem lehetne a fenti alapbérrel annyit keresni, hogy az ember némiképen is tengődhessek belőle. Hát még ha valakinek 6—7 tagból álló családra is gondot kell viseln

De mit is törődnek ezzel az urak. A fő, hogy az övük meglegyen. Hozzá még nyugbér, betegpénztár és egyéb levonások, úgy, hogy alig van itt munkás, ki az elsejétől ne fázna.

A kerék-esztergályosok helyzete semmivel sem különb. Itt is 2:20—2:40 K-s alpbérek vannak és állandóan 40—50 százalék a kereset. Munkájuk nincs, de ha van is, a művezetőjük úgy fizeti, ahogy neki kedve tartja. Azonkívül a kerekeket maguknak kell ki- és beszállítani, ami félnapokat vesz igénybe anélkül, hogy ezért bármilyen formában is kárpótolva volnának. Ha emiatt egyik vagy másik munkástársunk szólni merészel, a válasz nyomban kész: ha tetszik jó, ha nem, akkor mehet.

Az V. osztályban van egy lámpagyújtogató 2 korona napibérrel. Vasárnap megtisztítja és meggyújtja a telepen levő lámpákat és kárpótlásul hétfőn elküldik haza. Hát hiszen a dolog — ha nem is egészen — rendben volna. De hát az igazgatósági rendelet intenciója nem az, hogy korgó gyomorral kelljen pihenőnapot tartani. Vannak különben ebben az osztályban ipari munkások is 2:20—2:40 K alpbérrel. Javítás legjobb esetben minden 2—3 évben történik, de akkor is csak 10 fillérrel. Persze, ebben is van kivétel. Egyes «jó képűek» egy évben kétszer is kapnak, míg olyanok, kik munkájuk révén erre igazán rászolgáltak, 3—4 évig is elvárhatnak. Nyáron agyondolgoztatják a munkásokat, most pedig arról sem gondoskodnak, hogy 8 órára legyen elegendő munka. No, meg a szállítás, ez megy csak cifrán. Az állomás a műhelyteleptől 4 kilométernyire van. Ott felraknak 10—15 métermázsa terhet a talyigára, befogják magukat a munkások és mint az ígás lovak: hóban, viharban huzzák a kocsit a debreceni civisek megbotránkozására.

Van még egy megemlítésre méltó dolog. Ugyanis a Máv. igazgatósága, amit a munkásoktól egész évben két kézzel elvesz, abból karácsonykor «ajándék» formájában valamit visszaad. Miután az összeg nevetségesen csekély, munkástársaink a szokásjog alapján gyűjteni szoknak és azután el kellene azt osztani úgy, hogy a legszegényebb sorsban levőkön legyen segítve. Ott, ahol a munkásság bizalmiférfiai intézik ezt a dolgot, ott nem is lehet panasz. De itt megtörtént, hogy olyan munkás kapott «ajándékot», kinek szülője, háza van, míg olyan munkás, kinek nyomoruságosan kis alpbére és 6 gyermeke van, nem kapott semmit.

Amint e sorokból is kilátszik, debreceni munkástársainknak is van panaszuk bőven. De hisszük, hogy szervezkedésük, tömörülésük révén sok sérelmet fognak orvosolni. A fő az, hogy debreceni munkástársaink is meg tegyék a kötelességüket.

Temesvár. (Hajtsza egy cikk beküldője eilen.) Lapunk 48. számában Temesvárról közlemény jelent meg, mely méltó módon ostorozta azt az embertelen bánásmódot, amelyet a temesvári gyorsáruraktárnál alkalmazott Ónody Gyula raktárnok tanusít alárendeltjeivel szemben. Onody ur persze pukkad és nyomozza, hogy ki volt a cikk beküldője. Nyomozása közben pletykázik és hazudik. Így a 3. számú podgyászfordárnak kijelentette, hogy Schulcz István bizalmi férfinak neki (Ónodynak) beszélgetés közben bevallotta, hogy annak a cikknek az anyagát a 3-as hordártól kapta és ennek alapján ő küldötte volna be lapunknak. Schulcz bizalmiférfi ez uton jelenti ki, hogy a raktárnok kijelentése otromba hazugság, mert ő nem ismeri Ónody Gyula raktárnokot, így hát nem is beszélhetett vele.

Szombathely. (Műhelyviszonyok.) E hó 13-án megjelent cikkemre volt felfordulás a szombathelyi műhelyben s kénytelen vagyok a cikket tovább folytatni.

A volt szocialistavezér majd megpukkadt társaival együtt. Mint a műhelynek első embere, sértevezte magát, hogy ő is bekerült a Magyar Vasutasba. Futott irodából-irodába, kezébe a Magyar Vasutas, panaszt emel a

mérnöknel s jön a gyanúsítás a cikkírókra. Tisztelt szocialista vezér, azaz átvedlett zsirondista vezér, kérdem önt, ha már ön át van hatva a szocializmustól, tele szivta magát szociális tanokkal, erősnek érzi magát arra, hogy a vezérszerepet játsza, akkor nem az átvedlést kell elővenni, hanem nálánál kevesebbet tanult munkástársak felvilágosítására és oktatására kellett volna használni minden szabad idejét, hogy megértsék egymást, más, hozzá hasonló nyomorultakkal, szövetkezni, szervezkedni, — és ő ezzel elmentébe helyezkedett társaival. A hiszékeny munkástársakat az igaz utról, melyen haladni akartak, le akarta terelni, de ebben önök mélységesen csalódtak.

Már a munkások nem gépek, hanem józan gondolkodó emberek, kiknek gondolatai mindig akörül forognak, hogy lehetne a mai társadalmat átalakítani, mely még ma átok az emberiség háromnegyed részére.

De ön és pár társa, Hausz Ferenc művezetővel az erőszakra léptek és erőnek-erejével azon dolgoznak a műhelyben munkaközben, hogy a zsirondista-tábor szaporodjon. S kérdem önöket, annak dacára, hogy az erőszakot használják, mennyire állnak? Ugy-e, hogy belátják, az erőszak, a megfélemlítés, a csoport felforgatás stb. nem használ, a tábor fogy. Az öntudatos munkás irtózik az önök alakjától, az uriklikk nekünk nem kell.

Munkástársak! Ha az erőszakos alakokat látjátok a beiratási listával közeledve, forduljatok el tőlük, s mondjátok meg szemükbe, hogy mi a gyámságot nem szivleljük. Van nekünk munkásoknak tisztességes és céltudatos szabad szervezetünk.

Munkástársak! Ezeket az erőszakos alakokat vessétek meg, ki kell tagadni őket mindaddig, míg a nyilvánosság előtt, az összes munkások előtt bünbocsánatot nem kérnek.

Vagy ha ők kínai kulik, arról a józan gondolkodó munkás nem tehet. S elmondhatjuk minden tulás nélkül, hogy kínai kulik, mert saját maga jogait lábbal tiporja és munkástársainak megrontója.

Ez legyen a jelszavunk: Éljen a szabad szervezet, éljen a munkás-szövetség!

VEGYES.

Meghívó.

A pécsi vasuti műhely munkásai 1906. február hó 17-én a Scholz-féle sörcsarnok nagy termében

zártkörű táncvigalmat

rendeznek. Belépődíj személyenként 1 K 60 f., családjegy 4 K. Kezdeté este 8 órakor. A tiszta jövedelem a Vasuti Munkások Országos Szövetsége pécsi csoportjának az alapja javára fordíttatik.

INNEN-ONNAN.

+ A közlekedés száz éves fejlődése. A National Geographic Magazine-ben olvasuk a következő meglepő adatokat. 1805-ben egyetlen gőzhajó egyetlen kilométer vasut, sem telegráf-vonal, sem pedig kábel nem volt a világon. Száz évvel később 1905-ben 18,000 gőzhajó szeli a vizeket 800,000 kilométer vasut és 1,600,000 km. telegram vonal szolgálja a kulturát, míg a kontinenseket 300,000 km. kábel köti össze. A telefonikus üzenetek száma évenként 6000 millió, ezeknek fele az Egyesült-Államokra esik. A világ internacionális kereskedelme 100 évvel ezelőtt körülbelül tíz millió koronára tehető, most pedig 110 billió korona. A kelettel való kereskedelem 1000 millió koronáról 15,000 millió koronára emelkedett.

+ Villamos kettős mozdonyok. A svájci Montreux-ből a berni felföldre vivő villamos vasut különleges viszonyai az előrelátótnál nehezebb vonafok közlekedtetését s e miat minden vonatnál annak idején két mozdonynak a járatását tették szüksé-

gessé. Hogy e kettős mozdonyozásban a két mozdony egyenlőtlen megterhelése mellőztessék, azok 2—2 Ampèremeterrel lettek felszerelve, mely mérőeszközök egyike a saját, másika pedig a másik mozdony motorjának áramfogyasztását méri és jelzi. A második mozdony vezetőjének a feladata, egytelől mozdonyának járását a két árammérő jelzései szerint igazítani, másfelől az első mozdony vezetőjének megadott jelzéseire ügyelni. Ily jelzéseket ad az első mozdony vezetője az indulás pillanatában, a soroskapcsolásról a parallelkapcsolásra való átmenetkor és a megálláskor. A fékezést az első mozdony vezetője végzi.

A jelzett berendezés a szerzett tapasztalatok tanúsága szerint kitünően bevált; az árammérők feljegyzései azt mutatták, hogy a megterhelés a két mozdony között teljesen egyenlő arányban oszlik meg.

Kiadóhivatali üzenetek.

Felülfizetés a lap alapra: H. S. 1 K.

K. M., Kolozsvár. Az előfizetést, a mult havit is megkaptuk.

Szerkesztői üzenetek.

Összes levelezőinket erélyesen fölszólítjuk, hogy a lapunknak szánt küldeményeket olvashatóan és a papirosnak csak az egyik oldalára írják. Aki ezt a fölszólításunkat figyelembe nem veszi, magára vessen, ha beküldött közleménye nem kerül a lapba.

Szolnok A beküldött cikkek közlését a jövő számban kezdjük meg.

Pozsony rendező. Cikkét eltettük adatgyűjtés végett. Alkalmilag leközzöljük.

Hatvan. Teljesen igaza van. Kivánsága szerint fogunk eljárni.

Terézvárosi o. m. Ügyükben az üzletvezetőségnek fogunk eljárni.

Napibéres fűtő. Lapunk jövő számában közölni fogjuk.

K. A. A lapbizottság határozata értelmében nem közölhető. Legfőlegbb hirdetés gyanánt, de az pénzbe kerül.

Debrecen. Mi a szolnoki dologról nem tudunk semmit. Valószínűleg nem is igaz. Mindenesetre érdeklődni fogunk. A jegyekre vonatkozólag előbb információt szerzünk. A többi a szervező-bizottság elé kerül.

C. Moravica. Megkérdezzük a nyugbérpénztár egyik vezetőségi tagját és a választ önnel tudatjuk.

B.-Bánya. Ügyét az igazgatóságnál még új év előtt elintéztük.

Nyugati műszak. Legközelebb értekezlet lesz és akkor együtt fogjuk az egész dolgot megbeszélni. Jelenjenek ott meg.

R. B. Nem ismerem az ügyet, tehát nem mondhatok véleményt, de azt tartom, nagyon sok a félreértés rovására irandó. Igen szívesen vesszük mindenkor az irását. Üdv.

Miskolci. Tudjuk, hogy vannak önök között is igazlelkű és meggyőződött emberek, akik keserűséggel látják, hogy az ottani munkások többsége ellentétben áll az egész Máv. munkássággal és ellenségeinket szolgálja. Tudjuk, hogy önök szivük egész melegével velünk éreznek. Legyenek nyugodtak: nincs messze az az idő, hogy az egész miskolci műhely is jobb utra tér és velünk együtt fog az igazságért és jobb jövőért küzdeni.

Nagybecskerek. Sajnáljuk, de a tudósítás megkésve érkezett be. Már a mult számban beszámoltunk a gyűlésről temesvári tudósítás alapján. Jövőben remélhetőleg gyorsabban kapunk hírt. Szív. üdv.

Névtelen, Pécs. Még ha a szentírás is volna a levelében, sem közölhetnők, mert nincs aláírva. Aki mi bennünk nem bizik, abban mi sem bizunk.

Öreg munkás, Budapest. Önnel föltűnt, hogy az Északi főműhely szerény helyet foglal el a gyűjtések között? Nekünk is . . .

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet.

Biraucz Döme könyvnyomdája Budapesten, VII., Amazon-u. 9—8

Polgári iskolai

vizsgálatot tenni szándékozók forduljanak teljes bizalommal Zsoldos tanárhoz, Budapest, Kerepesi-ut 63., IV. emelet 33.

C S E R E.

Ki akar a temesvári műhelyben egy asztalossal cserélni?